

1

Wat heeft de ECB beslist?

De ECB verlaagt haar basisrente van 0,05 naar 0 procent. Dankzij die verrassende beslissing kunnen de banken voortaan elke week gratis geld lenen bij de ECB. De depositorente daalt zoals verwacht van -0,3 naar -0,4 procent. Daardoor stijgt de strafrente die banken moeten betalen als ze cashoverschotten parkeren bij de centrale bank.

Voorts verhoogt de ECB haar obligatie-aankopen meer dan voorzien van 60 naar 80 miljard euro per maand. Ze zal dat onder meer doen door een ruimere waaier aan schuld papier aan te kopen. De ECB zal ook obligaties kopen van bedrijven die geen bank zijn en voldoende kredietwaardig zijn. Tot dusver kocht Frankfurt vooral staatsobligaties. Ten slotte zal de ECB opnieuw goedkope vierjaarskredieten verstrekken aan de banken. De rente op die kredieten is gelijk aan de basisrente en bedraagt voortaan dus 0 procent. Banken die veel kredieten verstrekken aan gezinnen en bedrijven, zullen nog goedkoper kunnen lenen bij de ECB en dus een vergoeding ontvangen van de centrale bank.

2

Zullen de maatregelen de groei en de inflatie opkrikken?

Dat is verre van zeker. De ECB verlaagde gisteren de groei- en vooral de inflatieprognoses drie maanden nadat ze extra stimuleringsmaatregelen had gelanceerd. De economische groei zal in 2016 slechts 1,4 procent bedragen omdat de groeivoorzichten voor de wereldeconomie zijn verslechterd. De inflatie zal amper 0,1 procent bedragen, vooral omdat de olieprijs sterk is gedaald. De ECB streeft naar een inflatie van 'minder dan maar dicht bij 2 procent'.

Draghi beklemtoonde dat het beleid van de ECB wel degelijk werkt. 'De groei versnelt geleidelijk, de kredietverlening stijgt en de renteversillen tussen de periferie en de kern van de eurozone zijn gedaald. De fragmentatie is verdwenen. Wat als we niets hadden gedaan? Dan was het resultaat desastreuze deflatie geweest.'

Maar niet iedereen heeft vertrouwen in de nieuwe maatregelen. 'Daarmee zal de ECB de inflatie niet opkrikken', zegt Geert Gielens, hoofdeconoom van Belfius. 'De goedkope olie voorkomt dat. Ook het opkopen van bedrijfsobligaties zal geen impact hebben: grote bedrijven hebben nu al bergen cash die ze niet investeren. Of 'Super Mario' zijn geloofwaardigheid hersteld heeft door fors uit te pakken dan verwacht - volgens Gielens wel degelijk een bezorgdheid van Draghi - is lang niet zeker, gezien de marktreactie.

3

Waarom reageerden beleggers negatief?

De financiële markten reageerden eerst erg positief omdat het pakket maatregelen groter is dan verwacht. Maar de winst ging vrij snel helemaal verloren, omdat Draghi liet doorschemeren dat beleggers geen extra renteverlaging meer moeten verwachten. 'We anticiperen niet dat het noodzakelijk zal zijn om de rente voort te verlagen.' Daarna probeerde Draghi zijn 'fout' nog recht te zetten. Hij merkte op dat als de omstandigheden veranderen, een extra renteverlaging mogelijk is.

Zowel de valuta-, aandelen- als obligatiemarkten maakten gisteren bokkensprongen. De euro zakte eerste met ruim anderhalve cent naar 1,082 dollar maar steeg later spectaculair naar 1,116 dollar. De EuroStoxx50, de graadmeter van de grootste 50 aandelen van de eurozone, sloot 1,5 procent lager. In Brussel kon de Belzo het verlies beperken tot 0,9 procent. Op de obligatiemarkten daalden de koersen, waardoor de langetermijnrente steeg. De rente op tienjarige Belgische staatsobligaties sloot 5 basispunten hoger op 0,72 procent.

4

Zal de renteverlaging de banken pijn doen?

De ECB doet een inspanning om de banken zo veel mogelijk te ontzien. De banken kunnen voortaan gratis geld lenen bij de ECB. Banken die veel kredieten verstrekken, kunnen zelfs geld lenen tegen een negatieve rente.

ECB-ondervoorzitter Vitor Constancio beklemtoonde dat de invloed van de negatieve rente op de winst van de banken voorlopig beperkt is. 'De rentemarge van de banken is in 2015 gestegen. Banken die zich financieren op de geldmarkt kunnen goedkoper geld lenen. Bovendien boekten de banken meerwaarden dankzij de rentedaling. Zonder stimuli was de groei lager geweest en hadden de banken meer verliezen geboekt op kredieten. De rendabiliteit van de banken in de eurozone is gestegen van 3,8 procent in 2014 naar 5,7 procent in 2015.'

De Nationale Bank merkte al op dat een rentedaling in een eerste fase gunstig is voor de banken, omdat de rentelasten sneller dalen dan de rentebaten. Maar ze voegde eraan toe dat dat positieve effect wellicht achter de rug ligt en dat de rentemarge vanaf 2016 wellicht zal dalen.

5

Heeft de ECB nog extra munitie achter de hand?

Ja, hoewel de ECB voorlopig niet van plan is om die in te zetten. Ze kan de rente verder verlagen en nog meer geld in de economie pompen. De ECB heeft ook nog een extra wapen: het 'helikoptergeld'. Dat is een verwijzing naar een parabel van de Amerikaanse econoom Milton Friedman over een helikopter die bankbiljetten van 1.000 dollar dropt. De ECB zou de consumptie en groei kunnen stimuleren door elke inwoner van de eurozone 1.000 euro te geven via een cheque of storting op de bankrekening.

Draghi kreeg de vraag of helikoptergeld een optie is. Hij signaleerde dat dat voorlopig niet aan de orde is, maar sloot het ook niet uit. 'We hebben daarover niet nagedacht of gesproken. Het is op het eerste gezicht een interessant concept, maar boekhoudkundig en juridisch complex.'

RENTE ECB LAGER DAN OOIET

